

Kaavaluonnosvaiheen vastineraportti

Retulahden sataman asemakaava

Kaavaluonnos nähtävillä 20.3.–19.4.2024

Vastine 17.10.2024

Mielipiteitä ei annettu. Palautetekstejä on voitu lyhentää.

1	Lausunnot.....	1
1.1	Pohjois-Karjalan ELY-keskus.....	1
1.2	Pohjois-Savon ELY-keskus.....	4
1.3	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.....	5
1.4	Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo	6

1 Lausunnot

1.1 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Lausunto	Vastine
----------	---------

[...]

Maankäyttö ja rakentamisen ohjaus

Asemakaavaluonnoksessa suunnittelualueelle on osoitettu matkailua palvelevien rakennusten korttelialueita, asuntovuonalue, satama- ja venevalkama-alueita, pysäköintialueita sekä virkistysalueita.

Merkitään tiedoksi.

Asemakaavaluonnos noudattaa nykyisen satama-alueen ja siihen liittyvän yleisen pysäköintialueen toimintojen aluevaraus-ten osalta voimassa olevaa osayleiskaavaa. Osayleiskaavasta poiketen satama-alueella on laajennettu yleiskaavan mukaiselle maa- ja metsätalousalueelle, ja matkailurakentamisen sekä pysäköinnin korttelialueita osayleiskaavan mukaisille pientalo- ja virkistysalueille. Laajahkot pientalorakentamiseen varatut alueet on todettu maankäyttötavoitteiltaan vanhentuneiksi. Kunnan väestönkehitysnäkymät huomioon ottaen ratkaisun voidaan katsoa olevan perusteltua. Kunnan tavoitteena on sataman kehittäminen kehittämissuunnitelmaan perustuen ja suoraan asemakaavoituksen kautta. Kunta on katsonut, ettei ole tarkoituksenmukaista laatia verrattain pienelle alueelle osayleiskaavan muutosta, joten asemakaavatyössä on huomioitu myös maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

Asemakaavaluonnoksessa on esitetty matkailurakentamista myös yhteiselle vesialueelle ulottuen. Retulahden itäpuolelle on osoitettu kaksi uutta korttelialuetta, joille Retulahden kehityssuunnitelmassa tavoitteena on mahdollistaa ravintolan (300 k-m²) ja hotellin (3000 k-m²) rakentaminen. Lisäksi lahden rantaan on merkitty laiturialue, jolle saa sijoittaa saunarakennuksen ja siihen liittyviä pukeutumis- ja oleskelutiloja. Asemakaavan laadinnassa sekä alueen toteuttamisessa tulee ottaa huomioon, että rakennusten ja muiden suurempien

Vesiluvan tarpeellisuus on lisätty kaavaselostukseen.

rakennelmien rakentaminen sekä mahdolliset vesialueen ruopaus- ja pengerrystoimenpiteet vesialueella edellyttävät vesilain mukaista lupaa.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu LP-1-korttelialue Retulahden itäpuolelle rakennettavien RM-1-kortteleiden viereen. Tarkoitus ei liene ollut, että kyseessä olisi yleinen pysäköintialue (LP) vaan autopaikkojen korttelialue (LPA) RM-1 kortteleiden pysäköintialueena, koska RM-1-kortteleiden pysäköintitarpeet eivät näyttäisi olevan ratkaistavissa ilman, että pysäköinti sijoitettaisiin nimenomaan tuolle alueelle. Kunnan kannalta asiassa on ratkaiseva ero – LP-alue on kunnan toteutusvastuulla (yleinen alue) kun taas LPA-alue on yksityisen toteutusvastuulla (korttelialue).

Laadittavana olevan asemakaavan tulisi olla rakentamisen ja muun maankäytön ohjauksen suhteen riittävän yksityiskohtainen. Asemakaavaan olisi hyvä sisällyttää myös rakennusten ulkoasun suunnittelua, esimerkiksi rakennusten korkeutta, muotoa, väritystä sekä materiaaleja koskien, jotta kaavassa voitaisiin antaa riittävät määräykset rakentamisen sopeuttamiseksi ympäristöön ja maisemaan. Asemakaavaan on syytä laatia havainnekuvia kaavan mukaisesta toteutuksesta niin, että lähialueiden asukkaat ja muut osalliset voivat arvioida toteuttamisen vaikutuksia lähiympäristöönsä.

MRL 103 i §:n mukaan vastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella kuuluu kunnalle. Hulevesien käsittely tulee ottaa huomioon sekä alueiden käytön suunnittelussa että rakentamisessa. Kaavaselostuksessa on mainittu, että 'Alueelle ei ole tulossa kunnan hulevesiverkostoa, joten hulevesien käsittelyä ohjaavat asemakaavan yleismääräykset.' Hulevesien asianmukainen käsittely alueella tulee jo asemakaavavaiheessa suunnitella kaavaluonnoksessa esitettyä tarkemmin erityisesti siksi, että satama-, matkailukortteli- ja pysäköintialueita on sijoitettu sekä suoraan vesialueelle että rantaan ulottuen. Kaavan sallima merkittävä rakentaminen vaatisi kunnan järjestämään keskitettyä hulevesiverkostoa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaavaselostuksessa mainitaan, että Vanha Kanttorila on liitetty arvolleen sopivasti osaksi retkeilykeskuksen kokonaisuutta. ELY-keskus pitää myönteisenä, että matkailu- ja virkistyspalvelujen yhteydessä pyritään vaalimaan myös rakennettua kulttuuriympäristöä. Maisemaselvityksessä (Sweco Finland Oy, 2023) todetaan, että sataman toimintojen sijoittamisessa tulisi huomioida Kanttorilan pihapiirin ja sen ympäristön osalta perinnekasvillisuuden, erityisesti maisemallisesti merkityksellisten puiden, säilyttäminen. Nämä tavoitteet ovat perusteltuja, ja Kanttorila onkin hyvä nähdä osana Retulahden vapaa-ajanalueen vetovoimaa.

Alue on muutettu LPA-korttelialueeksi, pysäköinti osoitetaan kortteleita 307 ja 308 varten.

Asemakaavan yleismääräyksessä on suositeltu puun käyttöä rakentamisessa. Perustelut liittyvät kestävään kehitykseen ja vähäpäästöisyyteen, minkä lisäksi puu myös julkisivumateriaalina sopii Retulahden alueelle. Lisäksi kanttorilan tonttia koskeva merkintä /s-1 edellyttää ympäristön huomiointia sijainnin, muodon, värityksen ja julkisivun jäsentelyn osalta. Kunta voi laatia tarpeen mukaan erillisen rakentamistapaohjeen. **Ei toimenpiteitä tämän osalta.**

Asemakaavan toteuttamisesta on laadittu yksi esimerkki havainnekuviksi. Ne ovat osana kaavaselostuksen vaikutusten arviointia.

Hulevesiä käsittelevää yleismääräystä on tarkennettu mm. mitoituksen ja pysäköintialueiden osalta.

Kaavaselostuksessa todetaan, että Vanha Kanttorila on osoitettu suojeltavana rakennuksena. ELY-keskus esittää, että rakennus osoitettaisiin kaavassa sitovasti suojeltuna kohteena, mitä se kaavaluonnoksen mukaisena ei ole. Kaavamääräykseen sr-1-kaavamääräykseen tulisi lisätä, että rakennusta ei saa purkaa, jolloin suojelusta tulee sitova. Lisäksi määräykseen tulee laittaa yleiskaavan ohjaamana ja yleisen käytännön mukaisesti, että museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen ennen lupahakemusten ratkaisua. Muut sr-1-merkintää koskevat kaavamääräykset ovat asianmukaisia.

/S-kaavamerkinnän määräykset lisärakentamisen osalta ovat perusteltuja. Kuitenkin määräykseen esitetään lisättäväksi, että pihapiiri olisi pyrittävä vaalimaan ehjänä kokonaisuutena.

ELY-keskuksen mielestä Vanha Kanttorilan korttelin 306 rakennusoikeutta (250 kerrosalaneliometriä) tulisi vähentää huomattavasti. Suuri rakennusoikeus on uhka sekä historiallisen päärakennuksen että pihapiirin rakennusten kulttuuri- ja rakennushistoriallisille arvoille.

Vanhan Kanttorilan kylkeen on osoitettu ka-alue, sen kaavamääräys on ”osa-alue, jolle saa rakentaa alueen käyttöä palvelevia katoksia.” Historiallisen rakennuksen kylkeen mahdollistavat massiiviset katokset heikentäisivät huomattavalla tavalla rakennuksen arvoa. Merkintä määräyksineen tulisi poistaa. Sen sijaan ka-alueelle voisi olla mahdollista toteuttaa terasseja.

Korttelissa 306 on merkintä 250 + sr, jota ei löydy kaavakartan merkinnöistä ja määräyksistä eikä kaavaselostuksesta. Tämä tulisi avata.

Kaavan vaikutukset kortteliin 306 olisi avattava täsmällisemmin ja huolellisemmin, varsinkin, jos rakennusoikeutta suunnitellaan merkittävästä mittavammaksi siihen nähden, mitkä kerrosalaneliometrit tontilla on tällä hetkellä käytössä. Vaikutuksia on arvioitava myös mahdollisten katosten osalta.

Luontoasiat

Kaavaselostuksessa todetaan, että kaavaluonnoksessa on huomioitu alueen luonnonympäristö laaditun luontoselvityksen mukaisesti ja esitetty ulkoilureittejä viheralueille. Luontoselvityksessä ei kuitenkaan ole tarkasteltu jäljempänä mainittuja luontodirektiivin mukaisia lajeja.

Kaavoitettava alue on potentiaalista liito-oravan, sudenkorentojen ja viitasammakon esiintymisaluetta. Niiden ja muiden luontodirektiivin IV a ja IV b -liitteiden lajien esiintyminen alueella

Merkintään 'sr-1' on lisätty, että rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä ja että museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen ennen kohdetta koskevien lupahakemusten ratkaisua.

Merkintään '/s' on lisätty, että pihapiiriä on pyrittävä vaalimaan kokonaisuutena. Lisäksi alueellisen vastuumuseon esityksestä määräykseen on lisätty, että museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen ennen aluetta koskevien lupahakemusten ratkaisua. Merkintä on muutettu muotoon '/s-1'.

Rakennusoikeutta on osoitettu siinä määrin, että alueen käyttömahdollisuudet ovat riittävän monipuoliset. **Rakennusoikeutta ei vähennetä, mutta RM-korttelialuetta ja rakennusala on laajennettu, jolloin uudisrakentamisen järjestämiselle jää enemmän tilaa.** Korttelialuetta on laajennettu kaakkoon.

Katokset osana ulko-oleskelua mahdollistavat rakennuksen ja alueen monipuoliseman käytön. Korttelia ja tonttia koskevat muut rakentamista ohjaavat määräykset (/s, sr-1) – joita on myös tarkistettu – säätävät katostenkin suunnittelua. **Katoksille varattavaa alueen osaa on pienennetty kaakkoispuolelta sekä lisätty istutettavaa alueen osaa.**

Merkintä on lisätty kaavaehdotukseen.

Vaikutusten arviointia on tältä osin tarkennettu.

Luontoselvityksen täydennys on laadittu maastokaudella 2024. Selvityksessä ei havaittu sellaisia eläinlajeja tai elinympäristöjä, joita tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa. **Ei toimenpiteitä, raportti lisätty selostuksen liitteeksi.**

tulee selvittää. Luontotyypeissä ja niiden lajiston inventoinneissa erityistä huomiota on kiinnitettävä rantaluontotyypeihin ja alueella mahdollisesti esiintyviin uhanalaisiin luontotyypeihin. Linnustoselvityksessä tulee huomioida erityisesti uhanalaiset ja lintudirektiivin mukaiset lajit. Viitasammakon osalta paras inventointiaika on toukokuu.

Liikenne ratkaisut

Asemakaavan suunnittelualueen osalta Retuniemen yksityistie on kaavaluonnoksessa osoitettu katualueeksi. Retuniementien alkuosa vt 6:n risteysalueelta lähtien kaavoitettavan alueen rajaan asti jää kuitenkin edelleen yksityistieksi. Kaavaselostuksessa todetaan, että 'Retuniementie on kaavassa osoitettu muutettavaksi yksityistiestä kunnan katualueeksi. Katualueva-
raus on riittävän leveä, jotta sille voidaan toteuttaa myös jalankulun ja pyöräilyn väylä.' Tätä tavoitetta kaavaluonnoksen ratkaisu ei kuitenkaan kokonaisuudessaan tue. Koska suunniteltu satama- ja matkailurakentaminen tulee lisäämään merkittävästi alueelle suuntautuvaa sekä ajoneuvo- että jalankulku- ja pyöräilyliikennettä, myös Retuniemen yksityistien alkuosa tulisi riittävällä aluevarauksella osoittaa kaduksi, jolle on mahdollista toteuttaa turvallinen erillinen kevyen liikenteen väylä.

Retuniementien alkuosa on otettu mukaan asemakaavaan ja osoitettu katualueeksi.

1.2 Pohjois-Savon ELY-keskus

Lausunto	Vastine
<p>[...]</p> <p>Kaavaluonnoksen vastineessa Pohjois-Savon ELY-keskuksen OAS-vaiheen lausuntoon (liite 2) on arvioitu, että asemakaavan mukainen matkailurakentamisen ja venevalkaman toteutuminen tuottaisivat keskimäärin muutaman sadan henkilöauton liikennöinnin vuorokaudessa. Kaavan mahdollistaman liikennetuotoksen arvioidaan jäävän sen verran vähäiseksi, ettei sillä ole merkitystä valtatie liittymäalueen toimivuuteen ja turvallisuuteen. ELY-keskus on samalla linjalla siinä, ettei mainittu liikennetuotos aiheuta valtatie liittymän toimivuudelle vähäistä suurempaa haittaa. Vaikka valtatie 6 liittymäalueella on sattunut vain vähän onnettomuuksia, ELY-keskus muistuttaa, että maanteiden nelihaaraliittymät ovat liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisia, erityisesti, jos sivusuuntien liikennemäärät kasvavat. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kunnan tulee varautua siihen, että Retulahden asemakaavan toteutuminen jouduttaa valtatie liittymäalueen parantamistarvetta huomattavasti enemmän kuin yksistään Juuantien (seututie 506) liikennemäärien kasvu. ELY-keskus haluaa vielä täsmentää, että toisin kuin vastineessa on todettu, mahdollinen valtatie liittymän porrastaminen voisi mahdollistaa valtatie nopeusrajoituksen nostamisen 80 kilometriin tunnissa. Kaavaselostuksen liitteen 2 arviot suunnittelualueen liikennetuotoksesta ja sen vaikutuksista liikenteeseen tulee lisätä suoraan kaavaselostuksen kohtaan 5.6 Vaikutukset liikenteeseen ja kevyen liikenteen oloihin.</p>	<p>Kaavaselostuksen liitteen 2 (vastineet OAS:sta saatuun palautteeseen) arviot liikennetuotoksesta ja sen vaikutuksista liikenteeseen on lisätty kaavaselostuksen vaikutusten arviointiin.</p>

ELY-keskus pitää erikoisena kaavan toteutuessa muodostuvaa tilannetta, jossa Retulahdentien alkuosa (n. 200 metriä) jää toistaiseksi yksityistieksi ja kaava-alueen osuus (n. 500 metriä) muuttuisi kaduksi, minkä jälkeen tie jatkuisi taas yksityistienä. Kaavaselostuksessa olisi syytä perustella, miksi luonnosvaiheen kaava-alueen ja valtatie 6 välistä osuutta Retulahdentiestä ei ole otettu asemakaavaan mukaan ja mitä vaikutuksia valitulla ratkaisulla on esimerkiksi tien alkupään tieosakkaille.

Retuniementien alkuosa on otettu mukaan asemakaavaan ja osoitettu katualueeksi.

1.3 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Lausunto	Vastine
[...]	
<p>Retulahden sataman kehittäminen tukee erinomaisesti Pohjois-Karjalan maakunnallisia tavoitteita kehittää Pielisen alueen vesiliikennettä ja vesistöön tukeutuvaa Pielisen altaan alueen matkailua.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Maakuntakaavassa suunnitteluperiaatteena on ollut, että kaavassa esitettäviin satamiin johtaa laivaväylät, joiden tavoitesyvyys on pääosin $\geq 2,4$ m. Juuan Retulahden satamaan johtaa tällä hetkellä tavoitesyvyydeltään vähintään 1,8 m väylä. Samoin satamerkinnän esittämisessä periaatteena on ollut, että satamaverkostoon on esitetty pääosin satamia, joihin johtaa vähintään 2,4 m laivaväylä ja jotka tarjoavat palveluja sekä paikallisille että muualta alueelle tuleville veneilijöille. Näillä periaatteilla Retulahden satamaa ei ole Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 sen valmistelu-prosessissa merkitty seudullisesti/maakunnallisesti merkittävänä satamana.</p>	<p>Tavoitesyvyysmerkintä on lisätty asema-kaavaan.</p>
<p>Retulahden satama on kuitenkin otettava maakuntakaavalliseen uuteen tarkasteluun viimeistään siinä vaiheessa, kun maakuntakaavan liikennejärjestelmää kokonaisuutena tarkastellaan. Maakuntakaavan liikennejärjestelmän kehittämisen taustalla on ohjelmatyössä Itä-Suomen liikennestrategia ja Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys on lähdössä liikkeelle jo vuoden 2024 lopulla, ja päivitystyö tullaan tekemään varsinaisesti ensi vuoden aikana. Tässä yhteydessä on tärkeä tarkastella myös Pielisen altaan vesiliikenteen ja vesimatkailun kehittämistä mukaan lukien alueen satama- ja palveluverkko.</p>	
<p>Maakuntaliitto korostaa, että vaikka Retulahden satamaa ei ole nyt merkitty maakuntakaavassa, niin sen merkitsemistä tulee ilman muuta harkita jatkossa tärkeänä osana kehitettävää Pielisen vesiliikenne- ja vesimatkailuverkostoa. Tällöin satamaan johtavan väylän tavoitesyvyys tulisi olla jatkossa $\geq 2,4$ m. Asemakaavaluonnokseen ei ole merkitty laivaväylän tavoitesyvyyttä, joka voisi olla hyvä merkitä. Toki Varislahden satama Juuassa palvelee tälläkin hetkellä sellaisia suurempia huvi- ja matkustaja-aluksia, joille nykyinen Retulahteen johtava väylä on liian matala.</p>	

Maakuntaliitto totesi 1.6.2023 antamassaan lausunnossa asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS), että Juuan pääliittymä, jonka kautta myös liikenne Retulahden satamaan kulkee, on maakuntakaavassa merkitty eritasoliittymäksi kehitettäväksi liittymäksi. Maakuntakaavan merkintä mahdollistaa myös liittymän vaiheittaisen toteuttamisen eli käytännössä myös muunlaiset liittymän toimivuutta ja turvallisuutta parantavat ratkaisut ennen eritasoliittymän rakentamista.

Kaavaluonnoksessa todetaan, että liikenne suunnittelualueelle ohjautuu Retuniemen yksityistieltä ja yksityistien liikenne on nykyisellään erittäin vähäistä. Kaavaluonnoksessa todetaan: ”Toimintojen myötä voidaan olettaa liikennemäärän kasvavan, mutta valtatie liikenteen sujuvuuteen tai toimivuuteen ei ole suuresti vaikutusta.” Tämän tueksi ei ole kuitenkaan esitetty muita perusteluita kuin se, että ajoneuvomäärää vaikuttaa Juuan keskustaajaman läheisyys, sillä sataman toiminnot ja alueet on saavutettavissa kevyen liikenteen keinoin. Ei ole tehty esim. liikenneselvitystä, jolla tämä voitaisiin osoittaa.

Maakuntaliitto toteaa edelleen, että asemakaavan mahdolliset liikenteelliset vaikutukset Juuan pääliittymän liikennemääriin ja valtatie liittymän sujuvuuteen, toimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen tulee vielä kaavatyössä selvittää kaavaluonnoksessa esitettyä perustellummin esimerkiksi erillisellä liikenneselvityksellä tai liittymän toimivuustarkastelulla.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue ei lausunnossaan edellytä liikenneselvityksen tai liittymän toimivuustarkastelua. Sen vuoksi niiden laatimista ei nähdä tarpeelliseksi. **Asemakaavan vaikutuksia liikenteeseen on tarkennettu**; ks. tarkemmin vastine Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnon 1. kohtaan.

1.4 Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo

Lausunto	Vastine
----------	---------

[...]

Kaava-alueen arkeologinen kulttuuriperintö

Kaava-alueen arkeologinen kulttuuriperintö on inventoitu syyskuussa 2023 (Mikroliitti Oy). Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on tutustunut inventointiraporttiin ja toteaa selvityksen laadukkaaksi ja kaavan tarpeisiin nähden riittäväksi. Selvityksen tuloksena alueelta ei tunneta kaavassa huomioitavia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita, joten hanke voidaan tältä osin viedä seuraavaan vaiheeseensa suunnitellun mukaisesti.

Merkitään tiedoksi.

Rakennetun kulttuuriympäristön huomioiminen

Kaava-alueen länsiosassa sijaitsee kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokas asuinrakennus (vanha Kanttorila) pihapiireineen. Kohde on osoitettu Juuan kirkonkylän osayleiskaavassa (2013) kaavamerkinnällä SR-1/239. Museon käytössä olevassa sähköisessä rakennustietokannassa (KIOSKI) kohteen rakennusajankohdaksi arvioidaan 1920-lukua ja kohdetta kuvataan lähes alkuperäisasussaan säilyneeksi.

Rakennuksen (kanttorila) tietoja on täydennetty kaavaselostukseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan antamassaan lausunnossa museo toivoi, että kaavahankkeessa tuodaan esille (ja tarvittaessa päivitetään) asuinrakennusta sekä pihapiirin

muita rakennuksia koskevat tiedot. Kaavaan liittyvän maisemaselvityksen (Sweco, 2023) kohdassa 2.8 (arvokohteet) esitellään päärakennukseen liittyviä historiatietoja sekä muutama valokuva kohteesta. Piharakennusten osalta selvityksessä todetaan seuraavaa: *Pihapiirissä on vanha sauna/liiteri, pienempiä sivurakennuksia ja perinnekasvillisuutta. Museo toivoo, että näitä tietoja vielä täydennettäisiin.*

Kaavaluonnosratkaisussa vanha Kanttorila on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr-1) kaavamääräyksellä: *Historiallisesti arvokas päärakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää.*

Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.

Kanttorilan pihapiiri on osoitettu matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM-1) sekä alueeksi, jolla ympäristö säilytetään (/s) kaavamääräyksellä: *Uudet rakennukset ja rakenteet on rakennettava siten, että ne sijainnin, muodon, värityksen ja julkisivujen jäsentelyn osalta noudattavat alueella olevien rakennusten ominaispiirteitä.*

Museo pitää edellä mainittuja kaavamerkintöjä asianmukaisina ja kannatettavina. Em. merkintöjen määräyksiin museo esittää seuraavia vaalimista tukevia täydennyksiä:

- sr-1 määräykseen lisätään: Rakennusta ei saa purkaa.
- sr-1 ja /s -määräyksiin lisätään: Museoviranomaiselle tulee varata lausumismahdollisuus ennen kohdetta / aluetta koskevien lupa-asioiden ratkaisemista.

Merkintään 'sr-1' on lisätty, että rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä ja että museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen ennen kohdetta koskevien lupahakemusten ratkaisua.

Merkintään '/s' on lisätty, että museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen ennen aluetta koskevien lupahakemusten ratkaisua. Lisäksi Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen esityksestä määräykseen on lisätty, että pihapiiriä on pyrittävä vaalimaan kokonaisuutena.

Merkintä on muutettu muotoon '/s-1'.